

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců JUDr. Ing. Venduly Sochorové a Mgr. Karla Černína, Ph.D. ve věci

žalobkyně: **Navrátilova s.r.o.**, IČ 03302113
sídlem Navrátilova 1632/6, 110 00 Praha 1
zastoupená advokátem Mgr. Petrem Mikyskem
sídlem Boleslavská 2178/13, 130 00 Praha 3

proti
žalovanému: **Vinařský fond**, IČ 71233717
sídlem Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno
zastoupený advokátem JUDr. Janem Streličkou
sídlem Veselá 163/12, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí předsedy Rady žalovaného ze dne 18. 5. 2020, č. j. 1630/2020

takto:

- I. Rozhodnutí předsedy Rady Vinařského fondu ze dne 18. 5. 2020, č. j. 1630/2020, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 15 342 Kč, k rukám jejího advokáta Mgr. Petra Mikyska, sídlem Boleslavská 2178/13, 130 00 Praha 3, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Předmětem přezkumu v projednávané věci je posouzení správnosti odmítnutí žádosti žalobkyně o informaci z důvodu jejího šikanózního postupu a z důvodu, že informace spadají do rozhodovací činnosti soudů.
2. Žalobkyně dne 15. 4. 2020 požádala žalovaného o „elektronickou kopii žádosti o poskytnutí podpory vedené Vinařským fondem pod č. j. 1143/2019 na realizaci projektu „Film 3 Bobule“ včetně příloh, a vyhodnocení kompletního vyúčtování skutečně vynaložených finančních prostředků na realizaci účelu, na který se podpora poskytuje, jehož předložení povinnému je podmínkou rozhodnutí o podpoře č. RP/469/19“. Žalovaný rozhodnutím ze dne 20. 4. 2020, č. j. 1410/2020 žádost žalobkyně o poskytnutí informací podle § 15 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím odmítl s odůvodněním, že jde o zjevně šikanózní aktivitu žalobkyně a dále s odkazem na § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím, podle něhož povinné subjekty neposkytují informace o rozhodovací činnosti soudů. Měl za to, že každá žádost o informace má i ústavní přesah spočívající na jedné straně v dotření práva na informace dle čl. 17 Listiny základních práv a svobod, na druhé straně v dotření práva povinné osoby na spravedlivý proces zaručeného v čl. 36 Listiny. Podle žalovaného žádost žalobkyně zasahuje do okruhu údajů, které jsou předmětem několika samostatných aktuálně vedených soudních řízení a žalobkyni by sloužily k uplatňování jeho dalších podání.
3. Rozklad žalobkyně předseda Rady Vinařského fondu napadeným rozhodnutím zamítl a potvrdil rozhodnutí o odmítnutí informace.

II. Obsah žaloby

4. Žalobkyně v podané žalobě nesouhlasí s tím, že by jedním z důvodů odmítnutí žádosti o informace mohla být její údajná šikanózní aktivita. Tu žalovaný spatřuje v dlouhodobé a mediální iniciativě žalobkyně vůči žalovanému. V kontextu judikatury týkající se tzv. šikanózního výkonu práv není možné, aby žalovaný žádost z tohoto důvodu odmítl bez dalšího, ale je třeba, aby konkrétně odůvodnil, v čem spatřuje onu šikanóznost jednání žadatele. K tomu žalobkyně odkázala na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 7. 2016, sp. zn. 25 Cdo 306/2016, a ze dne 27. 11. 2014, sp. zn. 29 Cdo 3824/2012. Ve skutečnosti je jediným cílem žalobkyně vědomost o tom, jak žalovaný nakládá s veřejnými prostředky.
5. Nesouhlasí dále s tím, že by ji poskytnutí požadovaných informací mohlo zvýhodnit v jiných řízeních vedených proti žalovanému. Předmětem žádného ze soudních řízení zmínovaných v prvostupňovém rozhodnutí není vyúčtování finančních prostředků vynaložených na realizaci projektu „Film 3 Bobule“. Doplnila, že není organizačně propojena s dalšími subjekty a v daném řízení vystupuje samostatně.
6. Žalobkyně proto navrhl, aby soud napadené rozhodnutí předsedy Rady žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný má za to, že odmítnutí žádosti žalobkyně nepředstavuje svévolné rozšiřování či vymýšlení nových zákonných důvodů pro odmítnutí poskytnutí informací. K otázce

zneužití práva na informace odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2020, č. j. 4 As 385/2019-55, a nález Ústavního soudu ze dne 21. 5. 2019, sp. zn. I. ÚS 1083/16. Rozhodnutí Nejvyššího soudu předkládaná žalobkyní se týkají skutkově i právně jiné oblasti a nemohou obstát v kontextu věci, která je předmětem tohoto řízení. V rozhodnutí bylo zcela jasně vysvětleno, z jakých důvodů byla žádost o informaci odmítnuta.

8. Žalobkyně adresovala žalovanému v průběhu let 2015-2019 přes 70 podání typu žádostí a stížností, ve kterých prezentovala svůj negativní postoj vůči fungování žalovaného a jeho hospodaření s finančními prostředky. Stejně tak postupovali jednatele žalobkyně, pan J. a paní J., kteří ve stejných obdobích adresovali žalovanému desítky obdobných podání. Od roku 2019 potom tato podání jsou směřována od spolku *Enfant terrible Tchéquie* a jeho osmi pobočných spolků, které jsou propojeny se žalobkyní či panem J.
9. Ze strany žalobkyně dochází k publikování článků, jejichž obsahem bývá hodnocení činnosti žalovaného, jeho hospodaření a způsobu rozdělování finančních podpor podle zákona o vinohradnictví a vinařství, přičemž sama žalobkyně je zakladatelem a provozovatelem internetové stránky www.wineofczechia.com. Žalovaný se opakovaně vůči článkům obracel na žalobkyni s výzvou ke zdržení se uveřejňování nepravdivých tvrzení a k odstranění závadného stavu.
10. Ačkoliv žalobkyně požádala o poskytnutí informací týkajících se filmu *3 Bobule* dne 15. 4. 2020, již v lednu na své webové stránce zveřejnila článek, ve kterém vyjádřila pochybnosti o správnosti postupu žalovaného týkající se finanční podpory poskytnuté žadateli. Dále byl v únoru 2020 v hospodářských novinách zveřejněn článek „Desítky miliónů na podporu vína začaly poslance zajímat až po tlaku stěžovatele. Ten zavaluje Vinařský fond dopisy.“ Žalovaný má za to, že sám jednatel žalobkyně potvrdil, že žádost o informace neuplatnil coby výkon práva na informace, ale za účelem možnosti zveřejnění informací týkajících se postupu žalovaného.
11. V době rozhodování o žádosti žalobkyně o informace ze dne 15. 4. 2020 vystupovala žalobkyně či osoby s ní propojené v dalších neskončených soudních řízeních se žalovaným, které se týkala nakládání s finančními prostředky či způsobu výkonu pravomocí žalovaného. Argumentace žalobkyně přitom stojí na tom, že žalovaný postupuje nezákonně při nakládání s finančními prostředky a nesprávně poskytuje finanční podpory jejich žadatelům. V kontextu ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím proto byl dán důvod pro odmítnutí žádosti žalobkyně.
12. Žalovaný na základě výše uvedeného navrhuje žalobu žalobkyně zamítnout a požaduje náhradu nákladů řízení.

IV. Replika žalobkyně

13. V replice k vyjádření žalovaného žalobkyně zdůraznila, že žalovaný nepodléhá žádné kontrole. Nadřízeným orgánem žalovaného je Dozorčí rada Vinařského fondu, která je volená Poslaneckou sněmovnou a dále Poslanecká sněmovna, nikoliv však Ministerstvo zemědělství. Sama dozorčí rada nikdy neměla připomínky vůči finančnímu plánu či výročním zprávám žalovaného. Poslanecká sněmovna do roku 2017 žádnou výroční zprávu žalovaného neprojednávala, přičemž samotný žalovaný ji tyto zprávy do roku 2014 ani nepředával. Do rozhodnutí Krajského soudu v Brně č. j. 30 A 142/2012 ze dne 30. 11. 2017 nebyl ze strany Rady žalovaného zveřejňován ani zápis z jejich zasedání.

14. Žalobkyně je přesvědčena, že zveřejnění požadované informace je ve veřejném zájmu. Žadatel získal od žalovaného na realizaci projektu „Film 3 Bobule“ částku 1,5 milionů Kč, což je oproti běžně poskytovaným podporám ze strany žalovaného rekordní částka.
15. Počty žádostí uvedené žalovaným ve vyjádření k žalobě neodpovídají počtům informací uváděných ve zveřejněných výročních zprávách. Samotné výroční zprávy obsahují chyby a neobsahují všechny podané stížnosti, včetně žádosti, která byla předmětem řízení u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 30 A 142/2015, v němž soud rozhodnutí předsedy Rady žalovaného zrušil. Sama žalobkyně podala v roce 2019 pouze pět žádostí, přičemž žalovaný uvedl, že žádostí bylo devět.
16. Žalovaný zveřejňuje o své činnosti pouze omezený počet kusých informací ročně na svých webových stránkách. Další poskytuje pouze na základě žádosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Žalobkyně na svých webových stránkách publikuje texty popisující vinařský průmysl jako celek. Za tím účelem shromažďuje data od mnoha úřadů a institucí. Žalovaný výjimečné postavení mezi těmito veřejnými orgány zaujímá právě z důvodu jeho tajnůstkářství.
17. Nesouhlasí s požadavkem žalovaného na náhradu nákladů řízení za zastoupení advokátem. Považuje za nepochopitelné, že žalovaný nedisponuje zaměstnancem s právním vzděláním, neboť jeho hlavní činností je rozhodování o odvodech dle § 35 odst. 1 písm. a), b) a rozhodování o podporách dle § 31 odst. 4 vinařského zákona. Takových rozhodnutí o odvodech vydává ročně téměř 2500 a o podporách okolo 700-2000. Dále k tomu odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2017 č. j. 30 A 142/2015 a rozsudek ze dne 21. 1. 2021, č. j. 30 A 9/2019, kde soud náhradu nákladů nepřiznal.

V. Duplika žalovaného

18. Z repliky žalobkyně vyplývá, že její argumentace nijak nesouvisí s věcí, která je předmětem tohoto řízení. Odmítá, že jednal za účelem utajení žalobkyní požadovaných informací, přičemž všechny důvody, pro které byla žádost žalobkyně odmítnuta, jsou uvedeny v napadeném rozhodnutí.
19. Žalovaný nesouhlasí s postojem žalobkyně týkající se náhrady nákladů řízení. S ohledem na právní postavení žalovaného, který je právnickou osobou, která hospodář s vlastním majetkem, je odkaz na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových irrelevantní. Postavení orgánu veřejné moci má pouze při rozhodování o žádostech o poskytnutí podpor či při rozhodování o povinnostech vrátit návratnou část poskytnuté podpory na výsadbu a obnovu vinic.
20. Upozorňuje na opakované špatné označování žalovaného, kdy žalobkyně označuje za žalovaného předsedu Rady Vinařského fondu a nikoliv samotný Vinařský fond.

VI. Ústní jednání

21. Žalobkyně se z ústního jednání omluvila a navrhla, aby soud jednal v její nepřítomnosti.
22. Zástupce žalovaného při ústním jednání dne 26. 5. 2022 poukázal na mediální aktivitu jednatele žalobkyně vůči žalovanému. Žalovaný je otevřený poskytování informací, nicméně v nynějším případě byly důvody pro odmítnutí žádosti naplněny. Navrhl, aby byla žaloba zamítnuta a aby soud přiznal žalovanému náhradu nákladů řízení.

23. Soud při jednání konstatoval obsah soudního a správního spisu a zamítl důkazní návrhy vznesené účastníky řízení pro nadbytečnost. Žalobce navrhoval provedení důkazu rozhodnutím Úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 28. 2. 2022, č. j. UOOU-05231/21-4, jímž bylo pro nepřezkoumatelnost zrušeno rozhodnutí předsedy Rady Vinařského fondu č. j. 2556/2021, ve věci žádosti o informace spolku *Enfant terrible Petit Shiraz*. Podle soudu z daného rozhodnutí nemohly vyplynout skutkové okolnosti významné pro posouzení nyní napadeného rozhodnutí; jeho přezkoumatelnost je soud povinen vyhodnotit sám. Zamítnuty byly rovněž návrhy důkazů vznesené žalovaným při ústním jednání, konkrétně vyrozumění o zahájení exekuce vydané Exekutorským úřadem Hodonín dne 14. 12. 2021, č. j. 107 EX 134/21-10, proti žalobkyni jako povinnému a doplnění na základě výzvy soudu ze dne 25. 3. 2022 sepsané jednatelem žalobkyně k insolvenčnímu řízení vedenému pod sp. zn. MSPH 99 INS 4780/2022. Oba důkazy se totiž týkaly skutečností, k nimž došlo až po dni vydání napadeného rozhodnutí, proto nemohou být dle § 75 odst. 1 zákona č. 150/ 2002 Sb., soudního řádu správního („s. ř. s.“), ve věci zohledněny.

VII. Posouzení věci soudem

24. Žaloba je důvodná.

25. Úvodem soud podotýká, že předseda Rady žalovaného rozhodoval o rozkladu žalobkyně podle § 16 o svobodném přístupu k informacím jako nadřízený orgán ve smyslu § 178 správního řádu aplikovaného na základě § 20 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím. Nadřízeným orgánem žalovaného je předseda Rady s ohledem na úpravu obsaženou v § 31 odst. 6 vinařského zákona, podle níž rozhoduje o opravných prostředcích podle zvláštních zákonů. Závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2020, čj. 4 As 155/2020 – 42, o tom, že pokud nelze určit nadřízený orgán povinného subjektu, stává se jím od 1. 1. 2020 Úřad pro ochranu osobních údajů, se tak zde neuplatní.
26. K pasivní legitimaci žalovaného pak soud doplňuje, že přestože žalobkyně označila za pasivně legitimovaného předsedu Rady Vinařského fondu, soud jako se žalovaným jednal s Vinařským fondem. Podle § 69 s. ř. s. je *„žalovaným správním orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla.“* Pasivní legitimace žalovaného v řízení o žalobě proti rozhodnutí tak je dána ze zákona a není podstatné, koho žalobce za žalovaného v žalobě označí.
27. Pokud jde o posouzení věci samé, soud vycházel z toho, že účelem zákona o svobodném přístupu k informacím je umožnit veřejnosti, aby získávala informace, jež jsou v držení veřejné správy a veřejných institucí a vztahují se k jejich působnosti. Mezi účastníky řízení není sporné, že žalovaný je povinným subjektem ve smyslu § 2 zákona o svobodném přístupu k informacím. Toto jeho postavení vyplývá ze skutečnosti, že je veřejnou institucí zřízenou zákonem k veřejnému účelu (veřejným fondem). Podle ustanovení § 2 odst. 1 daného zákona platí, že povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce.
28. Podle čl. 17 odst. 5 Listiny *„jsou státní orgány a orgány územní samosprávy povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon.“* Limit tohoto ustanovení tvoří čl. 17 odst. 4, dle něhož *„svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti*

nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.“

29. Informací se přitom podle § 3 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím pro jeho účely rozumí *„jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakémkoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního“* a zveřejněnou informaci *„taková informace, která může být vždy znovu vyhledána a získána, zejména vydaná tiskem nebo na jiném nosiči dat umožňujícím zápis a uchování informace, vystavená na úřední desce, s možností dálkového přístupu nebo umístěná v knihovně poskytující veřejné knihovnické a informační služby podle knihovního zákona“*.
30. Informace je možné poskytnout zveřejněním nebo na základě žádosti. Podmínky poskytování informací na základě žádosti jsou upraveny v § 4a zákona o svobodném přístupu k informacím. Zveřejněním poskytují povinné subjekty informace dle § 4b zákona o svobodném přístupu k informacím. Ustanovení § 6 až § 12 daného zákona následně obsahují limity pro poskytování informací, tedy kdy a jakým způsobem může povinný subjekt omezit poskytnutí informace.
31. Podstatu nyní projednávané věci tvoří polemika žalobkyně se závěry žalovaného, zda její žádost o informaci ze dne 15. 4. 2020 byla žalovaným odmítnuta v souladu se zákonem o svobodném přístupu k informacím či nikoliv.
32. Důvodem odmítnutí žádosti vyjádřeným v prvostupňovém rozhodnutí žalovaného, jakož i v napadeném rozhodnutí, byla jednak zjevně šikanózní aktivita ze strany žalobkyně, ve které žalovaný spatřoval zneužití práva, jednak výluka obsažená v § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím, tedy že povinné subjekty neposkytují informace o rozhodovací činnosti soudů s výjimkou rozsudků. Soud se proto níže věnoval správnosti obou těchto důvodů odmítnutí žádosti.

VII. A) Šikanózní aktivita žalobkyně

33. Žádost o poskytnutí informací lze odmítnout z důvodů vymezených v zákoně o svobodném přístupu k informacím. Mimo tyto zákonem vymezené důvody lze žádost odmítnout rovněž z důvodu zneužití práva ze strany žadatele, přičemž se jedná o důvod tzv. faktický, který není zákonem předvídatelný (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, č. j. 8 As 55/2012-62, č. 3155/2015 Sb. NSS). V případě odmítnutí z důvodu zneužití práva musí správní orgán komplexně odůvodnit, v čem v daném případě zneužití práva spočívá.
34. Institutem zneužití práva se zabýval Nejvyšší správní soud opakovaně ve své judikatuře. V rozsudku ze dne 10. 11. 2005, č. j. 1 Afs 107/2004-48, Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„zneužití práva je situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené. O chování toliko zdánlivě dovolené jde z toho důvodu, že objektivní právo nezná chování zároveň dovolené a zároveň nedovolené; vzhledem k tomu, že ze zásady lex specialis derogat legi generali vyplývá, že zákaz zneužití práva je silnější, než dovolení dané právem, není takové chování výkonem práva, ale protiprávním jednáním (viz Knapp, V. Teorie práva. Praha: C. H. Beck, 1995, s. 184–185). Výkonu práva, který je vlastně jeho zneužitím, proto soud neposkytne ochranu.“* Z rozsudku rozšířeného senátu NSS ze dne 27.

5. 2010, č. j. 1 As 70/2008 - 7, č. 2099/2010 Sb. NSS, dále plyne, že „*zákaz zneužití práva je v jistém smyslu ultima ratio, a proto musí být uplatňován nanejvýš restriktivně a za pečlivého poměření s jinými obdobně důležitými principy vlastními právnímu řádu, zejména principem právní jistoty, s nímž se – zcela logicky – nejvíce střetává.*“

35. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 2. 2020, č. j. 4 As 385/2019-55, o zneužití práva na informace půjde „*jen tehdy, pokud k „množstevnímu“ aspektu žádosti přistoupí i další faktor, jenž bude zcela nepochybně indikovat zneužívání tohoto práva (srov. rozsudky NSS ze dne 12. 3. 2015, č. j. 2 As 24/2015 - 52; ze dne 25. 6. 2014, č. j. 6 As 68/2014 - 21; ze dne 12. 4. 2012, č. j. 9 As 111/2011 - 30; či ze dne 28. 3. 2012, č. j. 1 As 59/2012 - 33).*“
Může se tedy jednat „*např. o podávání velkého množství žádostí o poskytnutí různorodých informací, které spolu obsahově nesouvisejí, o snahu „paralyzovat“ množstvím podávaných žádostí vyřizování běžné agendy povinnými subjekty (např. v malých obcích, které nemají uvolněné obecní funkcionáře, může „aktivita“ takového žadatele prakticky zastavit vyřizování jiných běžných agend), neúčelné podávání stížností podle § 16a v situacích, v nichž již žadatel informace získal, byť po lhůtě, opakované nezaplacení zjevně oprávněné úhrady nákladů (např. úhrady za poskytnutí listinných kopií, u nichž není spor o množství ani výši úhrady), bezsmyslné trvání na zaslání informací elektronicky, když byly poskytnuty v listinné formě (nejde-li o případy, kdy je zjevné, že žadatel chce s informacemi dále elektronicky „pracovat“), bezdůvodné trvání na přímém poskytnutí zveřejněných informací (...) či tematicky zcela zjevně nesmyslné otázky.*“
36. V daném případě žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že v iniciativě žalobkyně nelze spatřovat uplatnění práva na informace, ale jeho zneužití. Podle prvostupňového rozhodnutí žalobkyní deklarovaný zájem na poskytnutí informací uvedených v žádosti nemá ve vztahu k okolnostem týkající se označeného projektu oporu v právní úpravě zákona o svobodném přístupu k informacím vzhledem k jeho dlouhodobé právní a mediální iniciativě vedené vůči žalovanému. Z těchto skutečností žalovaný dovodil zjevně šikanózní aktivitu žalobkyně vůči žalovanému. Předseda žalovaného pak v napadeném rozhodnutí daný důvod odmítnutí žádosti potvrdil.
37. Podle soudu odůvodnění žalovaného pro závěr o zneužití práva či šikanózní postupu žalobkyně nepostačuje. Onu šikanóznost spatřuje žalovaný v opakovaném podávání žádostí ze strany žalobkyně. Zákon o svobodném přístupu k informacím však nezakazuje ani jinak nestanovuje limit pro opakované podávání žádostí od jednoho určitého žadatele vůči určitému povinnému subjektu. V kontextu výše uvedené judikatury (rozsudek č. j. 4 As 385/2019-55) navíc sama skutečnost, že dochází k opakovanému podávání žádostí o informace týměž žadatelem, bez přistoupení dalších okolností nezakládá zneužití práva.
38. Pokud žalovaný odkazuje na dlouhodobou mediální a právní iniciativu vedenou žalobkyní vůči žalovanému, ani tato skutečnost nemůže zneužití práva na informace založit. Důvodem pro odmítnutí žádosti o poskytnutí informací totiž nemůže být aktivita ze strany žadatele o informace. Možnost kohokoliv žádat informace o působnosti povinného subjektu včetně informací o osobách, jež jsou příjemci veřejných prostředků, není sankcí. Jedná se o nástroj preventivní kontroly ze strany veřejnosti. Tato kontrola má přispívat k transparentnosti veřejné správy (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2022, č. j. 10 As 542/2021-99). V rozsudku ze dne 27. 5. 2020, č. j. 2 As 88/2019-29, pak Nejvyšší správní soud vysvětlil, že tzv. „*společenská hlídka psi zdaleka nejsou jen profesionální novináři, ale třebaš nejrůznější političtí aktivisté, blogeri či podobným způsobem se o veřejné záležitosti zajímající lidé. Lidé, kteří relativně koncentrovaně (ať již*

v dlouhodobějším časovém horizontu, nebo v širším záběru „hlídaných“ povinných subjektů) do veřejného prostoru jakýmkoli kvalifikovaným způsobem vnášejí informace či názory ohledně fungování veřejného života. Díky tomu může být o těchto věcech zahájena a vedena diskuse, případně se s nimi širší veřejnost alespoň může seznámit“.

39. Soud z dokumentů obsažených ve správním spise neshledal, že by cíl žádosti o informace byl jiný než kontrola hospodaření Vinařského fondu. Prostřednictvím žádosti o informace se žalobkyně snaží pochopit a kontrolovat způsob přidělování dotací žalovaným, resp. podrobit získané informace veřejné diskusi. Na tom soud nespátňuje nic šikanózního. Naopak, jedná se o jeden ze způsobů veřejné kontroly povinných subjektů, který zákon o svobodném přístupu k informacím umožňuje (viz bod 38 výše).
40. Soud se neztotožnil ani s tvrzením žalovaného odůvodňujícím odmítnutí žádosti, dle kterého žalobkyně žádala o shodný okruh informací, jako těch vymezených v žádosti ze dne 12. 2. 2020. Přestože se obě zmíněné žádosti o informace mírně překrývají (v obou požadovala žalobkyně zveřejnění žádosti o poskytnutí podpory v souvislosti s projektem „Film 3 Bobule“), nejedná se o žádosti zcela shodné. Předmět nynější žádosti byl zaměřen na vyúčtování skutečně vynaložených finančních prostředků na realizaci účelu, pro který byla podpora poskytnuta, zatímco v žádosti z 12. 2. 2020 požadovala žalobkyně kromě kopie žádosti o podporu, její přílohy, scénář filmu a informace dokládající zvýšený záměr o vinařskou turistiku po uvedení předchozích děl Bobulí, tedy informace, které měl žalovaný k dispozici při rozhodování o poskytnutí podpory.
41. Soud na základě výše uvedeného konstatuje, že důvod odmítnutí žádosti spočívající ve zneužití práva neobstojí. Námitka je tedy důvodná.

VII. B) § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím

42. Druhým důvodem pro odmítnutí informací byla podle žalovaného výluka obsažená v § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím, podle níž „*povinné subjekty neposkytnou informace o rozhodovací činnosti soudů, s výjimkou rozsudků.*“
43. Žalovaný v prvostupňovém rozhodnutí vysvětlil, že informaci nelze poskytnout, neboť žalobkyně vystupuje v několika dosud pravomocně neskončených soudních řízeních vedených v souvislosti s výkonem působnosti žalovaného. Podle žalovaného tak existovalo riziko ohrožení práv a oprávněných zájmů žalovaného. I tento důvod pro odmítnutí informace předseda žalovaného v napadeném rozhodnutí potvrdil.
44. Smyslem výlučky obsažené v § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím je chránit nezávislost a nestrannost soudní moci. Dle rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 7. 12. 2016, č. j. 29 A 133/2015-112, jsou „*soudy zvláštními orgány státu, jejichž ústavně garantovanou vlastností má být též jejich nezávislost a nestrannost, a to ve vztahu ke konkrétním osobám, ale též veřejnému mínění a zejména pak vůči státu samotnému. Jen dostatečnou ochranou jejich nezávislosti a nestrannosti může být garantována ochrana občanů před riziky autoritativního režimu nebo třeba před vmanévrováním soudu do účasti na veřejném lynči. Za tím účelem je tedy právo veřejnosti na přístup k informacím z činnosti soudů v konkrétních případech omezeno. Vůle zákonodárce je přitom v tomto ohledu zcela zřejmá, jiné informace o rozhodovací činnosti soudů než ty, které jsou obsaženy v soudních rozhodnutích, povinné subjekty nemohou žadatelům poskytnout.*“ Za rozhodovací činnost soudu je přitom nutné považovat „*nejen postup soudů v řízení a jejich úkony*

směřující ke zjištění skutkového stavu věci a k jeho právnímu posouzení, ale i vlastní rozhodování soudů, resp. rozhodnutí ve věci samé.“

45. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2020, č. j. 10 As 115/2020-44 se „rozhodovací činností soudů jistě nerozumí rozhodovací činnost kohokoliv, ale právě jen soudů. Soustavu českých soudů tvoří Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud, vrchní, krajské a okresní soudy (čl. 91 odst. 1 Ústavy). Soudem je jistě též Ústavní soud jako soudní orgán ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy). Jiné české orgány veřejné moci, ať již orgány správní či nezávislé orgány typu Nejvyššího kontrolního úřadu, České národní banky apod., soudem nejsou.“... „zákonodárce jistě mohl ochránit rozhodování i jiných orgánů veřejné moci než soudů, ovšem neučinil tak. Pak to ale namísto něj nemůže činit soud.“... „smysl ani účel ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) nevyžaduje široký výklad pojmu „rozhodovací činnost soudů“.
46. Je sice pravdou, že odmítnout informaci s odkazem na § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím mohou i jiné povinné subjekty než soudy (např. v situaci, kdy po nich žadatel požaduje poskytnutí určité listiny předkládané v soudním řízení, jehož jsou účastníkem). V nynějším případě však bylo odepření informace s poukazem na § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím a čl. 36 Listiny zakotvující právo (povinného subjektu) na spravedlivý proces zcela nepřipadné a míjelo se se smyslem zmíněné výluky. Ta totiž směřuje primárně k ochraně nezávislosti soudů, nikoliv povinných subjektů vystupujících v soudních řízeních proti žadatelům o informace.
47. Žalobkyně v daném případě nepožadovala poskytnutí informace, která by byla podřaditelná pod ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím, neboť žádaná informace nijak nesouvisela s rozhodovací činností soudů. Žalovaný tedy nemohl žádost žalobkyně odmítnout podle § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím. V daném případě se žádost o informace týkala finanční podpory poskytnuté žadateli o podporu, přičemž daná finanční podpora byla poskytnuta z veřejných zdrojů spravovaných žalovaným. Nepochybně tedy šlo o informaci vztahující se k působnosti žalovaného. Žalovaný jakožto povinný subjekt dle zákona o svobodném přístupu k informacím nebyl oprávněn předjímat, jakým způsobem žadatel o informace s požadovanou informací v budoucnu naloží, např. že ji bude moci využít v některém ze soudních řízení vedených proti žalovanému. Navíc žádné ze zmíněných soudních řízení nesouviselo s poskytováním informace, která je předmětem tohoto řízení. Žalovaný ani v napadeném rozhodnutí nijak blíže nespecifikoval, v čem by žalobkyně mohla být poskytnutím požadované informace ve zmíněných soudních řízeních vedených vůči žalovanému zvýhodněna.
48. Důvody pro odmítnutí informace dle § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím tak nebyly naplněny.
49. Námitka je důvodná.

VIII. Závěr a náklady řízení

50. Soud tak z výše uvedených důvodů shledal žalobu důvodnou, proto rozhodnutí předsedy Rady žalovaného pro nezákonnost zrušil (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).
51. V dalším řízení bude žalovaný vázán právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Bude na něm, aby požadovanou informaci v souladu

s ostatními ustanoveními zákona o svobodném přístupu k informacím žadateli poskytl. I s ohledem na skutečnost, že předložený správní spis neobsahoval požadovanou informaci (tj. žádost o poskytnutí podpory pro film 3 Bobule a způsob jejího vyúčtování), nepřistoupil soud k uložení povinnosti žalovanému poskytnout žádanou informaci ve smyslu § 16 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím, neboť za současného skutkového stavu nebylo možné posoudit, zda neexistují jiné důvody pro odmítnutí žádosti, resp. její části.

52. Přestože žalobkyně požadovala rovněž zrušení prvostupňového rozhodnutí, nebyl soud takovým návrhem vázán (§ 78 odst. 3 s. ř. s.). Vzhledem k tomu, že informaci lze poskytnout rovněž v řízení o rozkladu dle § 15 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím, považoval soud za dostatečné zrušit pouze napadené rozhodnutí předsedy Rady Vinařského fondu.
53. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně dosáhla v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto má právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Odměna advokáta žalobkyně a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V daném případě se jednalo o tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby, podání repliky) a tři režijní paušály s těmito úkony spojenými, a to ve výši $3 \times 3\,100$ Kč a 3×300 Kč [§ 7 bod 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d), § 13 odst. 4 advokátního tarifu], tedy celkem 10 200 Kč. Protože advokát žalobkyně je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 2 142 Kč, odpovídající této dani (21 %), kterou je povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Žalobkyni dále přísluší náhrada za zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč. Celkem tedy byla žalobkyni vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů ve výši 15 342 Kč. Tuto částku je žalovaný povinen zaplatit žalobkyni do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 26. května 2022

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu